

मुंबई

■ वर्ष १ ■ अंक ३४ ■ मंगळवार दि. ७ जुलै २०२६ ■ मूल्य ३ रुपये ■ पुढे ४

■ RNI No.- MHAR/26/A4530 ■ Postal Regn. No. AKL DN/283/2024-2026 http://epaper.citynewssuperfast.com

» थोडक्यात

सियाचे चार
महिऱ्यांपूर्वीच झाले
होते चेतनसोबत लग्न!

पुणे : पुणे : लोहगड हत्या प्रकरणातील मुख्य संशयित आरोपी सिया गोयल आणि तिचा प्रियकर चेतन चौधरी यांच्याबाबत एक खळबळजनक माहिती समोर आली आहे. या दोघांनी चार महिऱ्यांपूर्वीच गुपचूप लग्न उरकले होते, असा दावा पोलिसांनी केला असल्याची माहिती सूत्रांकडून मिळाली आहे. पोलिसांनी आरोपींच्या मोबाईलमधील व्हॉट्सअॅप चॅटची तपासणी केली असता, त्यातून मिळालेल्या पुराव्यांच्या आधारे हा मोठा दावा करण्यात आला आहे. तपासादरम्यान सिया आणि चेतन यांनी चार महिऱ्यांपूर्वीच गुपचूप विवाह केला असल्याचे पोलिस तपासात निष्पन्न झाल्याचा दावा करण्यात आला आहे. त्या दोघांनी कुटुंबीयांपासून लपवून लग्न केलं होतं, असेही तपासात समोर आले आहे. हा विवाह केतन आणि सिया यांच्या १९ फेब्रुवारी रोजी झालेल्या साखरपुड्याच्या आसपासच झाला असावा, असा प्राथमिक अंदाज आहे. मात्र हे गुपचूप लग्न नेमकं साखरपुड्याच्या आधी झालं की नंतर, हे स्पष्ट झालेलं नाही.

अकोला पालिकेत कोट्यवधींचा 'सफाई घोटाळा' !

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

अकोला : मनपातून संतापजनक प्रकार समोर आला आहे. मनपाच्या पडीक वॉर्डमध्ये दैनिक स्वच्छतेच्या नावाखाली तब्बल ६०० सफाई कामगारांच्या हक्काच्या पैशांवर डल्ला मारण्याचा मोठा कट उघडकीस आला आहे. हा काही लाखांचा निधी नसून कोट्यावधींचा निधी आहे. कंत्राटदार आणि मनपाच्या अधिकार्यांच्या संगनमताने चाललेल्या या महाघोटाल्यामुळे मनपात एकच खळबळ उडाली असून, संशयाच्या भोवऱ्यात अडकलेल्या कंत्राटदारांचे ८ ते १० कोटी रुपयांचे देयक रोखण्यात आले आहे. हे बिल मंजूर झाल्यास पालिकेचे अनेक बडे मासे आणि वरिष्ठ अधिकारी थेट तुरुंगाच्या दारात पोहोचण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. या सर्व प्रकरणात कामगारांची नियुक्ती करणारी यंत्रणा मनपा आहे व आयुक्त त्याचे सर्वेसर्वा आहेत. असे असताना त्यांच्यावर या विषयीची जबाबदारी निश्चित होते.

वरिष्ठ अधिकार्यांचे धाबे दणाणले

कागदावर ६०० कामगार गायब किती ?

» मिळालेल्या खात्रीशीर माहितीनुसार, महापालिकेच्या ५१ वॉर्डमध्ये स्वच्छतेचे काम करण्यासाठी ५१ कंत्राटदार नेमण्यात आले आहेत. प्रत्येक कंत्राटदाराने १२ कामगार लावणे बंधनकारक आहे. म्हणजेच एकूण ६०० पेक्षा जास्त कामगार रोज काम करणे अपेक्षित होते. मात्र, प्रत्यक्षात हे कामगार जागेवर नसतात. पडीक वॉर्डात फक्त 'बोगस कामगार' दाखवून केवळ शासकीय तिजोरी लुटण्याचा आणि खोटी बिलं लाटण्याचा काळा धंदा सुरू होता. या सहाशे कामगारांची साधे नाव महापालिकेत नाही. इतकेच काय तर त्यांचे आधार कार्ड, पॅन कार्ड, बँक खाते यांचा कुठलाही तपशील नाही. त्यामुळे सहाशे कामगारांपैकी किती कामगार प्रत्यक्षात काम करत आहे असा प्रश्न उपस्थित होतो.

600 कामगारांच्या पैशांवर डल्ला मारण्याचा कट; 8 कोटींची बिले रोखली !

पीएफ आणि कामगार न्यायालयाच्या चौकशी पत्राने मनपात खळबळ

८ कोटींची बिलं अडकली; आयुक्तांवर दबाव ?

» घनकचरा व्यवस्थापनासाठी १५ व्या वित्त आयोगाकडून महापालिकेला १७ कोटी रुपयांचा निधी प्राप्त झाला आहे. यातील माहे मे २०२५ पासूनची कंत्राटदारांची ७ महिऱ्यांची जवळपास ८ कोटींची देयके प्रलंबित आहेत. हा निधी कंत्राटदारांना आंदण देण्यासाठी वरिष्ठ पातळीवरून प्रचंड हालचाली सुरू होत्या, मात्र घोटाळा उघडकीस आल्याने आणि पीएफ कार्यालय, कामगार कार्यालय तसेच ई.एस. आय.सी. कार्यालयाने थेट चौकशीचे पत्र पाठवल्यामुळे महापालिका प्रशासनाचे धाबे दणाणले आहेत. कायदेशीर कचाट्यात अडकण्याच्या भीतीने सध्या ही कोट्यावधीचे बिलं रोखून धरण्यात आली आहेत. इतकेच नाही तर महासभेच्या ठरावानंतर प्रशासनाने ठराव मंजूर केला नाही. त्याच बरोबर नव्या कंत्राटदारासाठी निविदा काढली नाही.

भविष्यातील कंत्राटात नियम लागू

» मुळात ५१ पडीक प्रभागात एकच ठेका काढण्याची गरज होती. पण, तसे झाले नाही. वेगवेगळे ५१ कंत्राटदार नेमल्याचे दाखविले जात आहे. पण, या ५१ कंत्राटदारांचे कागदपत्रे तपासण्याची गरज आहे. इतकेच नाही तर या पूर्वी कंत्राटदाराला कामगारांच्या हक्काचे पैसे नियमानुसार संबंधित विभागाकडे टाकावे लागतील. पण, साठी खरोखर कामगार असावे लागतील. ते नसल्याने भविष्यातील टेंडर काढताना पीएफ, कामगार कल्याण निधी, इ एस आय सी चा निधी कंत्राटदाराला द्यावा लागेल असा दावा आरोग्य निरीक्षक प्रशांत राजुरकर यांनी केला आहे. महासभेने नव्याने घेतलेल्या ठरावाकडे प्रशासनाने का डोळेझाक केली याची विचारणा आता होत आहे.

आरोग्य निरीक्षकांचा 'जिओटॅग' चा दावा फोल ?

» या संपूर्ण प्रकरणावर आरोग्य निरीक्षक प्रशांत राजुरकर यांनी सारवासारव करण्याचा प्रयत्न केला. 'एकही कामगार गैरहजर असला तर आम्हाला जिओटॅग असलेले फोटो मिळतात आणि आम्ही ५०० रुपये प्रति कामगार दंड करतो,' असा दावा त्यांनी केला. मात्र, 'नेमके किती कामगार गैरहजर होते आणि किती दंड ठोकला?' याची कोणतीही ठोस आकडेवारी राजुरकर यांना देता आली नाही. प्रशासक राज नंतर महासभेने ठराव घेतल्यानंतर जुनेच ठेकेदार कार्यरत असल्याचा अफलातून दावा आरोग्य निरीक्षकांनी केला आहे. म्हणजे त्यांनी महासभेच्या ठरावाकडे प्रशासनाने दुर्लक्ष केल्याचे चित्र आहे. गरिबांच्या हक्काच्या ८ कोटींवर डल्ला मारू पाहणार्या त्या ५१ कंत्राटदारांवर आणि त्यांना पाठीशी घालणार्या महापालिकेच्या 'त्या' बड्या अधिकार्यांवर फौजदारी गुहे दाखल होणार का ? अशी विचारणा आता होत आहे.

हक्काचा पैसा वळता केला नसल्याची माहिती

» या घोटाळ्याची व्याप्ती एवढी मोठी आहे की, कामगारांचा भविष्य निर्वाह निधी (इड), कामगार कल्याण निधी आणि ई.एस. आय.सी. (एएचए) चा कोट्यवधी रुपयांचा हक्काचा निधी संबंधित विभागांकडे जमाच करण्यात आलेला नाही. कामगारांच्या हक्काचा पैसा थेट कंत्राटदारांच्या घशात घालण्याची पूर्ण तयारी झाली होती. कामगार नियुक्त केले नाही, प्रत्यक्षात कामगार नाहीच. त्यामुळे नुसते कंत्राटदारच नाही तर महापालिकेचे अधिकारी देखील या सर्व प्रकरणात अडचणीत सापडणार आहे.

शरद पवार गट भाजपासोबत जाणार ?

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

मुंबई : एकनाथ शिंदे यांच्या 'ऑपरेशन टायगर'मुळे महाराष्ट्राच्या राजकारणात उडालेली खळबळ शांत होत असतानाच आता राजकीय वर्तुळात आणखी एक महत्त्वाची घडामोड घडण्याचे संकेत मिळत आहेत. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे माजी प्रदेशाध्यक्ष जयंत पाटील आणि भाजपचे वरिष्ठ नेते विनोद तावडे या दोघांची मुंबईतील एका पंचतारांकित हॉटेलमध्ये बैठक पार पडल्याची माहिती समोर

आली आहे. सूत्रांच्या माहितीनुसार, विनोद तावडे आणि जयंत पाटील यांच्या बैठकीत राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्ष महायुतीत सहभागी झाल्यास पक्षाच्या वाट्याला काय येऊ शकतं? याबाबत चर्चा झाल्याचे समजते. विनोद तावडे आणि जयंत पाटील यांच्यात चर्चा पार पडल्यानंतर जयंत पाटील आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचा एक वरिष्ठ नेता यांच्यातदेखील बैठक पार पडल्याची माहिती आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्ष सत्तेत येत असल्यास राष्ट्रवादी काँग्रेस

पक्षाची नेमकी भूमिका काय? असणार याबाबत चर्चा झाल्याची माहिती विश्वसनीय सूत्रांनी दिली. जयंत पाटील यांना संपर्क साधला असता त्यांनी विनोद तावडे यांच्याशी भेट झाल्याचा मान्य केले. मात्र, बैठकीत अनैपचारिक चर्चा पार पडल्याची माहिती त्यांनी दिली. अजित पवार ह्यात असताना दोन्ही राष्ट्रादींच्या विलीनीकरणची जोरदार चर्चा होती. दोन्ही पवारांचे पक्ष एकत्र आले असते तर ते एनडीए सोबत राहिले असते की इंडिया सोबत? हा प्रश्न अजित दादांच्या अपघाती निधनामुळे कायमचा

अशी फक्त चर्चा आहे. यात कोणतही तथ्य नाही. केंद्रात किंवा कोणत्याही नेत्यांबरोबर अशी चर्चा सुरू नाही. विरोधातील सक्षम पक्ष म्हणून, पवारांच्या मार्गदर्शनाखाली भाजपाविरोधात लढणारा पक्ष म्हणून महाराष्ट्र धर्माची भूमिका आम्ही मांडत आहोत

- रोहित पवार, आमदार

अनुत्तरित राहिला आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी (शरदचंद्र पवार) गटाचे ९ आमदार व ८ खासदार आहेत.

अतिवृष्टीग्रस्तांना तातडीने मदत - महसूल मंत्री

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

नागपूर : राज्यातील अतिवृष्टीमुळे झालेल्या नुकसानीचे पंचनामे तातडीने पूर्ण करण्याचे प्रशासनाला निर्देश देण्यात आले आहेत. कोणताही नुकसानग्रस्त मदतीपासून वंचित राहणार नाही, मुख्यमंत्र्यांच्या निर्देशानुसार नुकसानग्रस्तांना तातडीने मदत केली जाणार असून याची महसूल विभाग दक्षता घेईल, असा दावा महसूलमंत्री तथा नागपूर आणि अमरावती जिल्ह्याचे पालकमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी केला.

मंगळवारी नागपुरात ते प्रसारमाध्यमांशी बोलत होते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी नुकतीच राज्यातील सर्व जिल्हाधिकारी, विभागीय आयुक्त आणि संबंधित विभागांच्या अधिकार्यांची बैठक घेऊन आपती व्यवस्थापनाचा आढावा घेतला. अतिवृष्टीमुळे झालेल्या नुकसानीचे तातडीने पंचनामे करण्याचे तसेच संपूर्ण प्रशासनाला सतर्क राहण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. जीवितहानी, वित्तहानी आणि इतर नुकसान टाळण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करण्याच्या

सूचनाही देण्यात आल्या आहेत. महसूल विभागाच्या माध्यमातून नुकसानग्रस्तांचे सर्वेक्षण पारदर्शक व अचूक पद्धतीने केले जाईल. कोणताही पात्र लाभार्थी नुकसान भरपाईपासून वंचित राहणार नाही, याची खबरदारी घेतली जाईल. तसेच एनडीआरएफ व एसडीआरएफच्या निकषांनुसार घरांची पडझड, खावटी आणि इतर तातडीच्या मदतीचे अनुदान २४ तासांच्या आत देण्याची तरतूद असून त्यानुसार शासन

कार्यवाही करत असल्याचे त्यांनी सांगितले.

राजभवनात जवानाने सर्व्हिस रिहॉल्वरने केली आत्महत्या

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

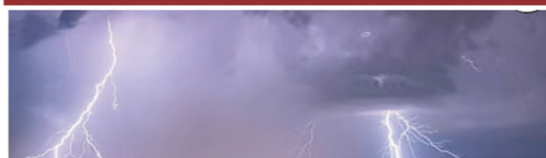
मुंबई : मुंबईतील मलबार हिल येथील राजभवनात एक अत्यंत दुःखद घटना घडली आहे. राज्यपालांच्या निवासस्थानाच्या सुरक्षेसाठी तैनात असलेल्या राज्य राखीव पोलीस दलाच्या (एसआरपीएफ) एका जवानाने कर्तव्यावर असताना स्वतःवर गोळी झाडून आत्महत्या केली. या घटनेमुळे पोलीस दलात खळबळ उडाली आहे.

ही घटना राजभवन परिसरातील लोक भवन कॅम्पमध्ये पहाटे १:०० मृत जवानाची ओळख २६ वर्षीय कौस्तुभ सांगळे, पोलीस हवालदार (अनमलदार) अशी पटली आहे. कौस्तुभ मूळचा नाशिकचा असून तो कोल्हापूर येथील एसआरपीएफच्या ग्रुप १६ तुकडीत कार्यरत होता. राजभवनाची सुरक्षा राखण्यासाठी त्याची नुकतीच नियुक्ती करण्यात आली होती.

विदर्भात पाऊस पुन्हा धुमाकूळ घालणार!

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

48 तासांत जोरदार पावसाची एन्ट्री

नागपूर : विदर्भातील काही भागांत पुढील ४८ ते ७२ तासांत पावसाचा जोर वाढण्याची शक्यता आहे. नागपूर, अकोला, अमरावतीसह अनेक जिल्ह्यांत चांगल्या पावसाचा अंदाज नागपूर प्रादेशिक हवामान विभागाने व्यक्त केला आहे. दक्षिणेकडील भागात निर्माण झालेल्या कमी दाबाच्या क्षेत्राचा परिणाम विदर्भावर होत असून त्याच्या प्रभावामुळे पावसाच्या

सरी तीव्र होण्याची शक्यता हवामान तज्ज्ञांनी वर्तवली आहे. हवामान विभागाचे शास्त्रज्ञ प्रवीण कुमार यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, पुढील दोन ते तीन दिवस विदर्भातील वातावरण किंवा त्यापेक्षा अधिक पावसाची आहे. विशेषतः गोंदिया आणि

अकोला, अमरावती आणि परिसरातील जिल्ह्यांमध्येही मध्यम ते जोरदार पावसाचा अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे. मागील काही दिवसांपासून विदर्भात पावसाने काहीशी विश्रांती घेतली असली, तरी आता पुन्हा पावसाचा जोर वाढण्याची चिन्हे दिसत आहेत. शेतीच्या दृष्टीने हा पाऊस लाभदायक ठरण्याची शक्यता असून, अतिवृष्टी होणाऱ्या भागांमध्ये मात्र खबरदारी घेणे आवश्यक असल्याचे हवामान विभागाने म्हटले आहे.

राम जन्मभूमी ट्रस्टचा कारभार शेगाव संस्थानकडे सोपवा!

माजी मंत्री सुबोध सावजी यांचे राष्ट्रपतींना पत्र

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

बुलढाणा : अयोध्येतील राम मंदिरामधील दानासंदर्भातील अपहार प्रकरणात रोज नवे खुलासे होत असतानाच महाराष्ट्रातील एका माजी मंत्र्याने थेट देशाच्या राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांना पत्र लिहिलं आहे. या पत्रामध्ये अयोध्येतील राम मंदिराचा कारभार पाहणार्या श्री राम जन्मभूमी तीर्थक्षेत्र ट्रस्टचा कारभार शेगावच्या गजानन महाराज संस्थानकडे सोपवण्याची मागणी केली आहे.

गजानन महाराज संस्थान किंवा भारतीय लष्कराकडे श्री राम जन्मभूमी तीर्थ क्षेत्र ट्रस्ट कारभार सोपावावा, अशी मागणी सुबोध सावजी यांनी केली आहे. राम मंदिराच्या देणग्यांच्या गैरव्यवहारा संदर्भातील आरोपांमुळे आपण ही मागणी करत असल्याचे सुबोध सावजी यांनी पत्रात नमूद केले आहे. ट्रस्टचा कारभार विश्वासार्ह संस्थेकडे द्यावा, जेणेकरून पारदर्शकता राहील, असे म्हणत सावजी यांनी शेगावच्या गजानन महाराज संस्थानाचे आणि भारतीय लष्कराचे नाव सुचवलं आहे. या पत्रामुळे राजकीय वर्तुळात चर्चा उधण आले आहे. मागील काही दिवसांपासून राम मंदिर प्रकरणाच्या पार्श्वभूमीवर सोशल मीडियावरही गजानन महाराज

संस्थानाच्या स्वच्छ कारभाराची चांगलीच चर्चा दिसत आहे. सोशल मीडियावरील या चर्चेप्रमाणेच सावजी यांनी थेट राष्ट्रपतींना अशी मागणी करणारे पत्र लिहिल्याने गल्ली ते दिल्लीपर्यंत याची चर्चा होताना दिसतेय. सुबोध सावजी हे विदर्भातील (बुलढाणा जिल्हा) काँग्रेस पक्षाचे माजी मंत्री आणि ज्येष्ठ नेते आहेत. राज्यात काँग्रेस आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे सरकार होते तेव्हा महाराष्ट्र सरकारमध्ये त्यांनी मंत्री पद भूषवले आहे. त्यावेळी ते बुलढाणा जिल्ह्यातील प्रमुख नेत्यांपैकी एक होते. राम जन्मभूमी तीर्थक्षेत्र ट्रस्टने सोमवारी महासचिव चंपत राय आणि सदस्य अनिल मिश्रा यांचे राजीनामे स्वीकारले. देणगी अपहार प्रकरणाच्या पार्श्वभूमीवर सोमवारी झालेल्या तीन तासांच्या बैठकीत ट्रस्टने अनेक महत्त्वाचे निर्णय घेतले, विश्वस्त कृष्ण मोहन यांच्याकडे अंतरिम महासचिवपदाची जबाबदारी सोपवण्यात आली आहे. ट्रस्टसाठी स्वतंत्र मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सीईओ) नियुक्त करण्याचाही निर्णय देण्यात आला.

कळसूबाई, सांदन व्हॅलीसह प्रमुख पर्यटनस्थळे पर्यटकांसाठी बंद!

प्रतिनिधी दि. ७ जुलै

भंडार्यात निसर्गाचं तांडव; २४ तासांत ३०० मिमी पाऊस

अहिल्यानगर : पावसाचा वाढता जोर पाहता भंडारदरा धरण परिसरातील सर्व धोकादायक पर्यटनस्थळे तत्काळ बंद करण्यात आली आहेत. कळसूबाई शिखर, ट्रेकर्सचे नंदनवन मानली जाणारी सांदन व्हॅली, रतनवाडी आणि परिसरातील ऐतिहासिक गडकिल्ल्यांवर पर्यटकांना जाण्यास पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे. तसेच, ओसंडून वाहणार्या धबधब्यांच्या खाली जाण्यास प्रशासनाने पर्यटकांना सक्त मनाई केली आहे.

अहिल्यानगर जिल्ह्यासह नाशिक जिल्ह्याला पावसाने झोडपून काढले आहे. अहिल्यानगर जिल्ह्यातील

प्रसिद्ध भंडारदरा धरण परिसरात गेल्या २४ तासांत पावसाने अक्षरशः तांडव घातले असून, येथे तब्बल ३०० मिलीमीटरपेक्षा जास्त पावसाची नोंद झाली आहे. विशेषतः धाटमाथ्यावरील

घाटघर आणि रतनवाडी परिसरात ढगफुटीसदृश पाऊस झाल्याने स्थानिक नदी-नाल्यांना पूर आला आहे. घाटघर आणि रतनवाडी परिसरातील अतिवृष्टीमुळे या दुर्गम आदिवासी

भागातील जनजीवन पूर्णपणे प्रभावित झाले आहे. सोसाट्याचा वारा आणि मुसळधार पावसामुळे अनेक गावांचा संपर्क तुटण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. या

अहिल्यानगर जिल्हा प्रशासनाचे संपूर्ण परिस्थितीवर बारीक लक्ष असून, नागरिकांना आणि पर्यटकांना सुरक्षित स्थळी राहण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे.

इगतपुरीत २०० मिमी

» नाशिक जिल्ह्यातही मान्सूनचा जोर कायम आहे. जिल्ह्यातील इगतपुरी तालुक्यात सर्वाधिक २०० मिलीमीटर पावसाची नोंद झाली आहे. तर इतर तालुक्यांमध्येही मुसळधार पाऊस कोसळत आहे. सतत होत असलेल्या या मुसळधार पावसामुळे नाशिक आणि

भूत, भानामती आणि जादूटोणा

भीतीचा इतिहास की विज्ञानाने उलगडलेले वास्तव.?

’माणूस भुताला धाबरतो, पण खरे तर तो स्वतःच्या अज्ञानाला धाबरत असतो.’ मानवी संस्कृतीच्या इतिहासात काही प्रश्न असे आहेत की जे हजारो वर्षांपासून मानवाला सतावत आहेत. ’मी कोण?’ , ’मृत्यूनंतर काय?’ , ’आत्मा आहे का?’ , ’भूत असते का?’ हे प्रश्न आजही अनुरितर असल्याचे अनेकांना वाटते. विज्ञानाने अनेक रहस्यांवर प्रकाश टाकला असला तरी भूत, प्रेत, पिशाच, भानामती, जादूटोणा आणि करणी या संकल्पना आजही समाजाच्या एका मोठ्या घटकाच्या मनात खोलवर रुजलेल्या आहेत. आज आपण कृत्रिम बुद्धिमत्ता, उपग्रह, अंतराळ मोहिमा, जनुकीय अभियांत्रिकी आणि क्वांटम संगणकाच्या युगात जगत आहोत; परंतु त्याच समाजात एखाद्या झाडाखाली सावली दिसली, रात्री विचित्र आवाज ऐकू आला, एखाद्याला मानसिक आजार झाला किंवा सरला दुर्दैवी घटना घडल्या की ’भूत लागले’, ’करणी झाली’, ’भानामती झाली’ असे निष्कर्ष काढले जातात. हा विरोधाभास चिंताजनक आहे.

भूताची कल्पना कोणत्या एका व्यक्तीने निर्माण केली नाही. मानवाने जेव्हा प्रथम मृत्यू अनुभवला, तेव्हा त्याच्या मनात मृत्यूनंतरच्या अस्तित्वाबद्दल प्रश्न निर्माण झाले. मृत व्यक्ती स्वप्नात दिसणे, त्यांच्या आठवणी मनात राहणे, अंधारातील अज्ञात भीती आणि निसर्गातील अनाकलनीय घटना यांमधून आत्मा आणि भूतांच्या कल्पना आकाराला आल्या.प्राचीन काळात वीज, वैद्यकशास्त्र, भौतिकशास्त्र किंवा जीवशास्त्र यांचे ज्ञान नव्हते. महामारी का येते, ग्रहण का लागते, वीज का चमकते, भूकंप का होतो, याचे उतार लोकांकडे नव्हते. त्यामुळे अदृश्य शक्तीची कल्पना करणे ही मानवी मेंदूची नैसर्गिक प्रतिक्रिया होती. अशाच प्रकारे देव, देवता, दैत्य, राक्षस आणि भुते यांचे सांस्कृतिक विश्द निर्माण झाले.

परंतु विज्ञानाचा प्रवास सुरू झाल्यानंतर प्रत्येक दाव्याकडे पुराव्याच्या आधारे पाहण्याची पद्धत विकसित झाली. आजपर्यंत जगभरातील कोणत्याही प्रतिष्ठित वैज्ञानिक संस्थेने ’भूत’ हा स्वतंत्र अस्तित्त्व असलेला घटक असल्याचे सिद्ध केलेले नाही. अनेक कथित भूताटक्कीच्या जागांची तपासणी करण्यात आली. ज्या घटना अलौकिक वाटत होत्या त्यामागे नैसर्गिक कारणे, प्रकाशाचे

अपवर्तन, ध्वनीचे परावर्तन, विद्युतचुंबकीय परिणाम, विषारी वायू, बुरशींचा परिणाम, मानसिक ताण किंवा मानवी फसवणूक असल्याचे अनेकदा आढळले.मानसशास्त्र सांगते की मानवी मेंदू हा अर्थ शोधणारा अवयव आहे. जित्थे माहिती अपुरी असते, तिथे तो कल्पनांनी रिकामी जागा भरतो. म्हणूनच अंधारात दोरी साप वाटते, सावली माणूस वाटते, आवाज कुजबुज वाटतो. यालाच संज्ञानात्मक भ्रम म्हणतात. झोपेच्या विशिष्ट अवस्थेत होणारा ’स्लीप पॅरॅलिसिस’, काही मानसिक आजार, तीव्र ताण, नैराश्य, शोक, एकटेपणा किंवा काही औषधांचे दुष्परिणाम यामुळे अनेकांना प्रत्यक्ष नसलेल्या व्यक्तींचा भास होऊ शकतो. अशा अनुभवांना पूर्वी भूत समजले जात असे; आज वैद्यकीय विज्ञान त्यांचे स्पष्टीकरण देते. भानामती, करणी आणि जादूटोणा यांचेही सामाजिक विश्लेषण आवश्यक आहे. भारतातील अनेक ग्रामीण भागांत आजही आजार, अपघात, शेतीचे नुकसान किंवा कौटुंबिक संकट यामागे करणी असल्याचा समज आढळतो. या भीतीचा फायदा घेऊन काही तथाकथित मांत्रिक, तांत्रिक आणि भोंदू लोक आर्थिक, मानसिक आणि सामाजिक शोषण करतात. काही वेळा निरपराध महिलांना ’चेटकीण’ ठरवून त्यांच्यावर अमानुष अत्याचार केले जातात. हे केवळ अंधश्रद्धेचे नव्हे, तर मानवी हक्कांचेही गंभीर उल्लंघन आहे. याउलट, विज्ञान कोणताही दावा नाकारत नाही; परंतु तो स्वीकारण्यासाठी पडताळणीची मागणी करतो. उद्या जर भुताच्या अस्तित्त्वाचा पुनरावृत्ती करता येईल असा ठोस, स्वतंत्र आणि वैज्ञानिक पुरावा मिळाला, तर विज्ञान त्याचाही अभ्यास करेल. विज्ञानाचे सामर्थ्य हे बदल स्वीकारण्यात आहे, आंधळ्या नकारात नाही. मात्र आजपर्यंत असा पुरावा उपलब्ध नाही. भूतांच्या कथा मात्र समाजात काटिकून आहेत? कारण त्या केवळ भीतीच्या कथा नाहीत.

त्या संस्कृतीचा भाग आहेत. लोककथा, कीर्तन, नाटक, कादंबऱ्या, चित्रपट आणि दूरदर्शन मालिकांनी या कल्पनांना अधिक लोकप्रिय केले. मनोरंजन आणि वास्तव यातील सीमा अनेकदा धूसर होते.आजची

सर्वात मोठी गरज म्हणजे वैज्ञानिक दृष्टिकोन. वैज्ञानिक दृष्टिकोन म्हणजे श्रद्धेचा अपमान नव्हे, तर प्रश्न विचारण्याचे धैर्य. ’एखादी घटना घडली तर तिचे कारण शोधणे, पुरावे तपासणे, विविध शक्यता पडताळणे आणि त्यानंतर निष्कर्ष काढणे हीच वैज्ञानिक वृत्ती आहे. भारतीय राज्यघटनेत नागरिकांनी वैज्ञानिक दृष्टिकोन, मानवतावाद आणि चिकित्सक वृत्ती विकसित करावी, असे स्पष्टपणे नमूद केले आहे. कारण अंधश्रद्धा समाजाला भयभीत करते; तर विज्ञान समाजाला सक्षम बनवते.आज आपल्या समाजात खरी भुते जर असतील, तर ती अज्ञान, गरिबी, अशिक्षण, अफवा, अंधविश्वास, जातीय द्वेष, अंधांनुकरण आणि शोषण ही आहेत. ही भुते माणसाचे आधुन्य उद्भवस्त करतात. त्यांच्याशी लढण्यासाठी कोणत्याही तांतांची किंवा झाडफुकीची गरज नाही; गरज आहे शिक्षणाची, वैज्ञानिक विचारांची, संवेदनशीलतेची आणि विवेकाची. भुतांच्या कथा ऐकण्यात हरकत नाही; त्या लोकसाहित्याचा भाग आहेत. पण त्या वास्तव समजून निर्णय घेणे धोकादायक आहे. आजाराला डॉक्टर, मानसिक समस्येला मनसोपचारतज्ज्ञ, सामाजिक समस्येला कायदा आणि नैसर्गिक घटनांना विज्ञान हेच योग्य उतर आहे. शेवटी एवढेच आजवर उपलब्ध असलेल्या वैज्ञानिक पुराव्यानुसार भुतांचे अस्तित्त्व सिद्ध झालेले नाही. मात्र भुतांवरील विश्वास हा मानवी इतिहास, मानसशास्त्र, संस्कृती आणि भीती यांचा परिणाम आहे. म्हणून अंधारातील सावल्यांना भूत समजण्यापेक्षा ज्ञानाचा दिवा पेठवणे अधिक आवश्यक आहे. विवेक हा भीतीचा सर्वात मोठा पराभव करतो, आणि विज्ञान हा अंधश्रद्धेवरचा सर्वात प्रभावी प्रकाश आहे. समाजाचे भविष्य भुतांच्या भीतीत नाही, तर प्रश्न विचारणाऱ्या, पुरावा शोधणाऱ्या आणि सत्य स्वीकारणाऱ्या पिढीत आहे.

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना

केवळ दिलासा नव्हे, कृषी क्षेत्राला नवी ऊर्जा

महाराष्ट्रातील शेती ही केवळ उपजीविकेचे साधन नाही, तर राज्याच्या अर्थव्यवस्थेचा आधारस्तंभ आहे. मात्र, गेल्या काही वर्षांत हवामानातील अनिश्चितता, वाढता उत्पादन खर्च, बाजारभावातील चढ-उतार आणि नैसर्गिक आपत्ती यांच्या कात्रीत शेतकरी अडकला आहे. अशा वेळी शासनाकडून जाहीर होणाऱ्या कर्जमुक्ती योजना केवळ आर्थिक मदतीच्या चौकटीत पाहता येत नाहीत; त्या शेतकऱ्याच्या मनातील विश्वास पुन्हा जागविण्याचा प्रयत्न असतात. या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र शासनाची पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना ही कृषी क्षेत्राला नवी ऊर्जा देणारा महत्त्वपूर्ण उपक्रम ठरला आहे.

कर्जमाफी हा शब्द अनेकदा चर्चेचा विषय ठरतो. मात्र, कर्जमुक्तीचा खरा अर्थ केवळ थकबाकी कमी करणे एवढाच नसतो. त्यामागे शेतकऱ्याला नव्याने उभे करण्याचा व्यापक उद्देश असतो. कर्जाच्या ओझ्याखाली दबलेल्या शेतकऱ्याची निर्णयक्षमता मर्यादित होते. पुढील हंगामासाठी दर्जेदार बियाणे घेण्यापासून ते आधुनिक तंत्रज्ञान स्वीकारण्यापर्यंत प्रत्येक टप्प्यावर आर्थिक मर्यादा त्याच्या आड येतात. अशा वेळी कर्जमुक्ती म्हणजे केवळ दिलासा नसून नव्याने सुरुवात करण्याची संधी असते.

या योजनेचा दुसरा महत्त्वाचा पैलू म्हणजे संस्थात्मक पतव्यवस्थेवर शेतकऱ्यांचा विश्वास अधिक दृढ होण्याची शक्यता. बँका आणि सहकारी संस्थांकडून वेळेवर कर्ज उपलब्ध होणे हे शेतीच्या सातत्यासाठी अत्यावश्यक असते. कर्जमुक्तीनंतर शेतकऱ्यांची पत सुधारल्यास त्यांना भविष्यात आवश्यक आर्थिक मदत अधिक सहज मिळू शकते. यामुळे खासगी साकारांवरील अवलंबित्व कमी होण्यास हातभार लागतो. ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतही नव्या आर्थिक चक्राला चालना मिळण्याची शक्यता निर्माण होते.

या योजनेला पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांचे नाव देण्यात आले आहे, यालाही विशेष अर्थ आहे. लोककल्याण, न्याय, पारदर्शकता आणि विकासाभिमुख प्रशासन यांचा आदर्श त्यांनी आपल्या राज्यकारभारातून घालून दिला. त्यांच्या नावाने सुरू झालेली योजना ही शेतकरी कल्याणाला सर्वोच्च

प्राधान्य देण्याच्या शासनाच्या भूमिकेचे प्रतीक म्हणून पाहता येईल. अर्थात, कोणतीही कर्जमुक्ती योजना ही कृषी क्षेत्रातील सर्व समस्यांवरील अंतिम उत्तर ठरू शकत नाही. तिच्या जोडीला सिंचन व्यवस्थेचा विस्तार, पीक विव्याची प्रभावी अंमलबजावणी, साठवणूक व प्रक्रिया उद्योगांची उभारणी, बाजारपेठेपर्यंत थेट पोहोच, मूल्यवर्धन आणि आधुनिक कृषी तंत्रज्ञानाचा व्यापक प्रसार या उपाययोजनाही तितक्याच आवश्यक आहेत. त्यासाठीही राज्य शासनाने अनेक योजना लागू केल्या आहेत, अर्थात सर्व सुधारणांची सुरुवात शेतकऱ्याला आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करण्यापासूनच होते आणि त्यासाठी कर्जमुक्ती हा अत्यंत महत्त्वाचा टप्पा आहे.

या योजनेत व्यापक प्रमाणावर शेतकरी बांधवांना लाभ होण्यासाठी २ लाखांपर्यंत कर्जमाफी, नियमित कर्जदारांना प्रोत्साहन -५० हजार रुपयांपर्यंतचा प्रोत्साहनपर लाभ, एकवेळ समझोत्याची तरतूद अशा बाबींचा समावेश आहे. योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी जमीन धारणेची कोणतीही अट ठेवण्यात आलेली नाही. योजनेसाठी कोणताही स्वतंत्र अर्ज भरण्याची गरज नाही. केवळ आधार प्रमाणीकरण करावे लागते. योजनेच्या पारदर्शक, वेगवान आणि प्रभावी अंमलबजावणीसाठी प्रशासकीय पातळीवर वेगाने प्रयत्न होत आहेत. अकोला जिल्ह्यात जिल्हा सहकारी बँकेच्या माध्यमातून २९ हजारहून अधिक शेतकऱ्यांची खाती अपलोड करण्यात आली आहेत. शेतकरी सक्षम असेल, तर शेती सक्षम होईल; शेती सक्षम झाली, तर ग्रामीण अर्थव्यवस्था बळकट होईल; आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्था मजबूत झाली, तर महाराष्ट्राच्या विकासाला नवी दिशा मिळेल. पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना ही त्या दिशेने टाकलेले आश्वासक आणि दूरदृष्टीचे पाऊल आहे. ही केवळ कर्जमाफी म्हणून नव्हे, तर ती कृषी पुनरुत्थानाच्या व्यापक प्रक्रियेची प्रभावी सुरुवात आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक हे महाराष्ट्र शासनाचे एक सार्वजनिक विद्यापीठ आहे, जे प्रामुख्याने नियमित महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेऊ शकत नाहीत. अशा विद्यार्थ्यांसाठी स्थापन केले. मागील दोन वर्षांपासून यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाने विविध खाजगी संस्थांशी सामंजस्य करार करून त्यांच्या साह्याने विविध तंत्रज्ञान अभ्यासक्रम व कौशल्यपूर्ण? ? मनुष्यबळ निर्मितीसाठी अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत किंवा तसे सामंजस्य करार करण्याचा धडाका लावला आहे. त्यात प्रामुख्याने ऑलकार्गो लोजिस्टिक लिमिटेड, मुंबई; डीव्ही एव्हिएशन, मुंबई; स्वज्ञान विद्यार्थी प्रायव्हेट लिमिटेड; बीव्हीजी इंडिया लिमिटेड; फिजिक्सवाल्स ,न्यू दिल्ली; जॅम्बार्स डिफेंस अकॅडमी नाशिक; भक्तीवेदांता रिसर्च सेंटर, कोलकाता; विवस्वत रिहोल्यूशन्स लिमिटेड मुंबई; डॉट इनकॉर्पोरेशन, साऊथ कोरिया; ज्ञान प्रबोधिनी संशोधन संस्था, पुणे; कोर एलपीपी पावर हाऊस, पुणे

महायान ग्लोबल इक्विपमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड, नाशिक; जेएनपीटी विदावन (वधवन) पोर्ट प्रोजेक्ट लिमिटेड, मुंबई; स्किल फॅक्टरी लर्निंग प्रायव्हेट लिमिटेड, पुणे; आद्यम योग संस्था, पुणे; डिस्कवर वेलेन्स प्रायव्हेट लिमिटेड ,पुणे; आरोग्य एज्युकेशनल अँड एम्प्लॉयमेंट रिसर्च ऑर्गनायझेशन, पुणे; नपाते इन्स्टिट्यूट ऑफ हेल्थकेअर एज्युकेशन, पुणे अशा खाजगी संस्थांशी सामंजस्य करार केले आहेत. यातील जास्तीत जास्त संस्था या पुण्यातून आहे. त्यामुळे असे सामंजस्य करार पुण्यातूनच हा प्रश्न स्वाभाविकपणे निर्माण होतो. बाकीच्या संस्था जवळपास मुंबई व नाशिकच्या आहेत. मुक्त विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र हे सर्पूण महाराष्ट्र आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रातील विशेष करून ग्रामीण व दुर्गम भागातील विद्यार्थ्यांना याचा कितपत फायदा होईल, हे सांगणे कठीण आहे.

मुक्त विद्यापीठाने प्रत्येक अभ्यासक्रम चालविण्यासाठी फक्त एकाच खाजगी संस्थेशी (सोयीच्या?) सामंजस्य करार केल्याने, तोच अभ्यासक्रम चालरूणाऱ्या इतर खाजगी शैक्षणिक संस्थांना समान संधी नाकारण्यात आली आहे, जे भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १४ (समानतेचा हक्क) चे उल्लंघन करते. ङ जसे विमान (एव्हिएशन) संबंधित अभ्यासक्रमांसाठी फक्त डीव्ही एव्हिएशन, मुंबई, यांच्याशीच सामंजस्य करार केला. सन २०२६ पर्यंत, नागरी हवाई वाहतूक मंत्रालय आणि नागरी हवाई वाहतूक महासंचालनालय (डीजीसीए) यांनी भारतात कार्यरत असलेल्या ४० सक्रिय उड्डाण प्रशिक्षण संस्थांना अधिकृतपणे मान्यता दिली आहे.

त्यात डीव्ही एव्हिएशन, मुंबई ही नाही. येथे प्रामुख्याने नमूद करावेसे वाटते की डीव्ही एव्हिएशन यांना एव्हीएलपी चाचणी केंद्र म्हणजे पायलट आणि विमान वाहतूक नियंत्रण (एटीसी) अधिकाऱ्यांची विमान उड्डाणाची संबंधित इंग्रजी भाषा बोलण्याची आणि समजून घेण्याची क्षमता तपासण्याचे अधिकृत केंद्र म्हणून नागरी विमान वाहतूक महासंचालनालयाची मान्यता प्राप्त असली तरी प्रत्यक्ष उड्डाण तासंसाठी एक स्वतंत्र स्वयंपूर्ण फलाईंग ट्रेनिंग ऑर्गनायझेशन (एफटीओ) म्हणून त्याची नोंद नाही. त्यामुळे ते विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक वैमानिक परवाना देऊच शकत नाही. त्यामुळे त्यासाठी येथे प्रशिक्षण घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना वैमानिक परवाना मिळविण्यासाठी परत दुसऱ्या मान्यता प्राप्त उड्डाण प्रशिक्षण संस्थेमध्ये जावे लागते. मग प्रश्न स्वाभाविकपणे निर्माण होतो की मुक्त विद्यापीठाने डीव्ही एव्हिएशनसोबतच सामंजस्य करार का केला? त्यामुळे साहजिकच असा संशय निर्माण होतो की, कोणत्या स्वार्थीपोटी तर हे केले नाही ना? येथे प्रामुख्याने नमूद करावेसे वाटते की विद्यापीठ अनुदान

आयोगची, देशातील मुक्त विद्यापीठांना, अभियांत्रिकी, मेडिकल, कृषी, हॉटेल मॅनेजमेंट केटरिंग टेक्नॉलॉजी, एअरक्राफ्ट मेंटनेन्स, विमानन (एव्हिएशन) इत्यादी संबंधित पदवी/पदव्युत्तर अभ्यासक्रम चालविण्यासाठी परवानगी नाही. मुक्त विद्यापीठे फक्त यासंबंधी डिप्लोमा व सर्टिफिकेट कोर्सेस चालवू शकतात.

मुक्त विद्यापीठ हे ’स्व-अर्थसहाय्यित’ (सेल्फ फायनान्सिंग) विद्यापीठ आहे जे आपला परिचालन (ऑपरेटिंग) खर्च थेट सरकारी अनुदानाऐवजी विद्यार्थ्यांच्या शुल्कातून भागवतात. त्यामुळे त्यांचा निधी सार्वजनिक निधी मानला जातो व त्याचे कार्यकारी अधिकारी सार्वजनिक सेवक आहेत. विद्यापीठाला सार्वजनिक उत्तरदायित्वाच्या मानकांचे पालन करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे मुक्त विद्यापीठ महाराष्ट्र खरेदी धोरण आणि सामान्य वित्तीय नियमांशी (जीएफआर) कायदेशीररित्या बांधील आहे. पण मुक्त विद्यापीठाने विविध खाजगी शैक्षणिक संस्थांशी सामंजस्य करार हे स्पर्धात्मक प्रक्रियेशिवाय केले आहेत.

महाराष्ट्रात खाजगी शैक्षणिक संस्था या कौशल्यपूर्ण मनुष्यबळ निर्मितीसाठी विविध अभ्यासक्रम चालवितात. त्यांच्या शैक्षणिक कार्यक्रमांचे प्रमाणीकरण (सर्टिफिकेशन) सार्वजनिक विद्यापीठाने केले तर निश्चितच त्यांच्या शैक्षणिक कार्यक्रमांचे वजन वाढते. सार्वजनिक विद्यापीठाचे नाव पाहून, खाजगी संस्थेत विद्यार्थी येण्याचा ओघ वाढतो.

खाजगी शैक्षणिक संस्थांच्या सहकार्याने मुक्त विद्यापीठ जे विविध अभ्यासक्रम चालवितात त्याच्या शैक्षणिक शुल्काचा मोठा हिस्सा हा खाजगी संस्थांना, तर उर्वरित हिस्सा मुक्त विद्यापीठाला मिळतो. जसे मुक्त विद्यापीठाने असाच ’सायबर सिक्युरिटी’ चा अभ्यासक्रम खाजगी संस्थेशी करार करून मुक्त विद्यापीठातील सर्वच विद्यार्थ्यांना अनिवार्य केला आहे. विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या ७० टक्के हिस्सा या खाजगी संस्थेला व उर्वरित ३० टक्के मुक्त विद्यापीठाला मिळतो. त्यामुळे याला सेवांचे व्यावसायिक आउटसोर्सिंग म्हणून गणले जाईल. त्यामुळे मुक्त विद्यापीठाने सामंजस्य करार करताना प्रस्तावित अभ्यासक्रमासाठी लागणाऱ्या आवश्यक

पायाभूत व इतर सुविधा, आणि शैक्षणिक कामगिरीचा तपशील देणाऱ्या प्रस्तावासाठी विनंती (रिक्वेस्ट फॉर प्रोजेक्ट) किंवा स्वारस्य अभियंती (एक्सप्रेशन ऑफ इंटरेस्ट) मागितली पाहिजे होती. तशी जाहिरात केली पाहिजे. असे केल्याने पात्र आणि इच्छुक संस्थांमध्ये स्पर्धा निर्माण होते. यामुळे विद्यापीठाला सर्वोत्तम सेवा देणारे भागीदार निवडणे शक्य होते. अभ्यासक्रमासाठी आवश्यक प्रयोगशाळा, ग्रंथालय, संगणक कक्ष आणि इतर भौतिक सुविधांची पूर्तता संस्था करत आहे किंवा नाही, हे सार्वजनिक प्रस्तावाच्या माध्यमातून आधीच तपासता येते. संस्थेचा आधीचा कामाचा अनुभव, निकालाची टक्केवारी आणि शैक्षणिक दर्जा या निकषांवर संस्थेचे मूल्यामापन करता येते. यामुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान टळू शकते. खाजगी संस्थांशी सामंजस्य करार करताना मुक्त विद्यापीठाने एका पारदर्शक गुणांकन प्रणालीच्या आधारे खाजगी संस्थांची निवड करायला पाहिजे होती. ही कायदेशीर प्रक्रिया मुक्त विद्यापीठाने पाळलीच नाही. जिथे आर्थिक व्यवहार आहे तेथे सामंजस्य करार मनमानी खाजगी बाटाघाटीद्वारे केला जाऊ शकत नाही. पण मुक्त विद्यापीठाने सामंजस्य करार हे मनमानी पद्धतीने केले.

खाजगी संस्थांच्या सहकार्याने चालवल्या जाणाऱ्या बहुतांश अभ्यासक्रमांच्या शैक्षणिक देखरेखीसाठी यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठात प्राध्यापक/तज्ज्ञ सदस्य उपलब्ध नाही. त्यामुळे खाजगी संस्थेद्वारे केले जात असलेल्या सर्व शैक्षणिक कामकाजाची देखरेख व मूल्यांकन कोण करेल? मग काय मुक्त विद्यापीठ केवळ परीक्षा घेणे व गुण प्रदान करणे एवढीच जबाबदारी पार पाडेल? मग अशा खाजगी संस्थांच्या सहकार्याने चालविल्या जाणाऱ्या अभ्यासक्रमाच्या गुणवत्तेवरही प्रश्नचिन्ह निर्माण होऊ शकते.

महाराष्ट्रात शिक्षणाचे व्यापारीकरण होण्यासाठी, आर्थिक पारदर्शकता सुनिश्चित करण्यासाठी आणि व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचा शुल्क रचनेचे नियमन करण्यासाठी, महाराष्ट्रात शुल्क नियामक प्राधिकरण (फी रेग्युलेटिंग ऑथोरिटी, एफआरए) स्थापन करण्यात आली आहे, जे उच्च शिक्षणातील विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण

संस्थांच्या शुल्क रचनेचे नियमन आणि मंजूरी देते.

आज मुक्त विद्यापीठ खाजगी संस्थांशी सामंजस्य करार करून विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रम चालवितात. शैक्षणिक शुल्काचा मोठा हिस्सा खाजगी संस्थेला जात असल्याने अशा ङअभ्यासक्रमांच्या शैक्षणिक शुल्कांचे नियमन शुल्क नियामक प्राधिकरणाने करणे आवश्यक आहे. अन्यथा खाजगी संस्था ज्यांचा मुख्य उद्देश हा पैसे कमविणे असल्याने व सामंजस्य करार केलेले बहुतांश अभ्यासक्रम हे व्यावसायिक असल्याने, ते मुक्त विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांकडून अव्याख्यासब्बा शैक्षणिक शुल्क घेण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

तसेच या अभ्यासक्रमांसाठी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना/ आर्थिकदृष्ट्या मागास वर्गांना दिल्या जाणारी शिष्यवृत्ती ही शासनाला घावी लागत असल्याने, यावर शासनाचे नियंत्रण असणे आवश्यक आहे.

मुक्त विद्यापीठामध्ये विविध पार्श्वभूमीचे विद्यार्थी शिक्षण घेत असले तरी, त्यातील बहुसंख्य विद्यार्थी कमी उत्पन्न असलेल्या, ग्रामीण आणि वंचित पार्श्वभूमीतून येतात. हे विद्यापीठ एक ’मास युनिव्हर्सिटी’ म्हणून काम करते, जे नोकरी करणारे प्रौढ, शेतकरी आणि पारंपरिक व पूर्ण-वेळ महाविद्यालयांमध्ये शिक्षण घेऊ न शकणाऱ्यांसाठी अत्यंत परवडणारे आणि लवचिक मुक्त-शिक्षणाचे पर्याय उपलब्ध करून देते. अशा पार्श्वभूमीवर ङअसे खाजगी संस्थांना फायदा करून देणारे शैक्षणिक करार मुक्त विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांना परवडणारे नसल्याची दाट शक्यता आहे. ज्या मुक्त विद्यापीठाचा मूळ उद्देश लोक विद्यापीठ होण्याचा आहे, त्याची वाटचाल ही खाजगीकरणाकडे तर जात नाही ना..

प्रा.डॉ. संजय त्रिंबकराव खडवकार

**माजी तज्ज्ञ सदस्य,
विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ.
मौ. ७२७६६.१४२६०**

चित्रपटांमध्ये मेथड ॲक्टिंगची सुरुवात करणारे अभिनेता दिलीप कुमार!

मुहम्मद युसूफ खान हे दिलीपकुमार नावाने प्रसिद्ध असून त्यांचा जन्म ११ डिसेंबर १९२२ मध्ये पेशावर , वायव्य सरहद्द प्रांत (आता खैबर पख्तुनख्वा , पाकिस्तान) येथे झाला. तर त्यांचा मृत्यू ७ जुलै २०२१ मध्ये मुंबई , महाराष्ट्र येथे झाला. मुहम्मद युसूफ खान हे व्यावसायिकरित्या दिलीप कुमार म्हणून ओळखले जाणारे, एक भारतीय अभिनेते, लेखक आणि चित्रपट निर्माते होते, जे प्रामुख्याने हिंदी चित्रपटसृष्टीतील त्यांच्या कामासाठी ओळखले जातात . चित्रपटांमध्ये मेथड ॲक्टिंगची सुरुवात करण्याचे श्रेय त्यांना दिले जाते. त्यांनी १९५० च्या दशकापासून १९६० च्या दशकापर्यंत हिंदी चित्रपटसृष्टीवर वर्चस्व गाजवले आणि भारतीय चित्रपटसृष्टीच्या इतिहासातील महान अभिनेत्यांपैकी एक म्हणून त्यांची मोठ्या प्रमाणावर गणना केली जाते.

पाच दशकांहून अधिक काळ चाललेल्या कारकिर्दीत, कुमार यांनी ५७ चित्रपटांमध्ये काम केले. त्यांनी बॉम्बे टॉकीज निर्मित ’ज्वार भाटा’ (१९४४) या चित्रपटातून अभिनेता म्हणून पदार्पण केले . अनेक अयशस्वी चित्रपटांनंतर, ’जुगनू’ (१९४७) हा त्यांचा पहिला बॉक्स ऑफिस हिट ठरला. १९४० च्या दशकाच्या उत्तरार्धापासून ते १९६० च्या दशकापर्यंत त्यांनी ’शहीद’ , ’अंदाज’ , ’ बाबुल’ , ’ कारकिर्दीला उतरती कळा लागली , ज्यात ’इत्सानियत’ , ’ आझाद’ , ’ नया दौर’ , ’मधुमती’ , ’ पैगाम’ , ’ कोहिनूर’ , ’मुघल-

ए-आझम’ , ’गंगा जमुना’ आणि ’राम और श्याम’ यांसारख्या सर्वाधिक कमाई करणाऱ्या भारतीय चित्रपटांमध्ये सातत्याने काम केले . त्यांच्या काही प्रशंसनीय परफॉर्मन्समध्ये, नादिया के पार , शबनम , जोगन , तराना , दाग , संगदिल , शिकस्त , फूटपाथ , अमर , देवदास , मुसाफिर , याहूदी , नेता , आदमी आणि सुघर्ष यांचा समावेश आहे.

१९७० च्या दशकात कुमार यांच्या कारकिर्दीला उतरती कळा लागली , ज्यात १९७६ मध्ये, त्यांनी चित्रपट अभिनयातून

थोडा

विराम घेतला आणि ’क्रांती’ (१९८१) या क्रांतिकारी नाटकाद्वारे पुनरागमन केले, जो त्या वर्षातील सर्वाधिक कमाई करणारा भारतीय चित्रपट होता. त्यांनी ’विधाता’ (१९८२), ’कर्मी’ (१९८६), आणि ’सौंदर्य’ (१९९१) यांसारख्या चित्रपटांमध्ये मुख्य भूमिका साकारणे सुरू ठेवले. त्यांचा शेवटचा पडद्यावरील अभिनय व्यावसायिकदृष्ट्या अयशस्वी ठरलेल्या ’किला’ (१९९८) या चित्रपटात होता,

ज्यात त्यांनी दुहेरी भूमिका साकारली होती. कुमार यांनी नंतर २००० ते २००६ पर्यंत भारताच्या संसदेचे वरिष्ठ सभागृह असलेल्या राज्यसभेचे सदस्य म्हणून काम केले .

दिलीपकुमार यांचे वैयक्तिक आयुष्य माध्यमांच्या मोठ्या चर्चेचा विषय होते; तथापि, त्यांनी स्वतः प्रसिद्धी आणि जाहिरातीपासून दूर राहणे पसंत केले होते. त्यांचे अभिनेत्री आणि अनेकदा सह-कलाकार असलेल्या मधूबाला यांच्यासोबत दीर्घकाळचे नातेसंबंध होते, जे १९५७ मधील नया दौर खटल्यानंतर संपुष्टात आले. त्यांनी १९६६ मध्ये अभिनेत्री सायरा बानू यांच्याशी विवाह केला आणि २०२१ मध्ये त्यांच्या मृत्यूपर्यंत ते मुंबईचे उपनगर असलेल्या वांद्रे येथे राहत होते. चित्रपटसृष्टीतील योगदानाबद्दल भारत सरकारने त्यांना १९९१ मध्ये पद्मभूषण आणि २०१५ मध्ये पद्मविभूषण या देशाचे अनुक्रमे तिसरे आणि दुसरे सर्वोच्च नागरी पुरस्कार देऊन सन्मानित

केले. त्यांना १९९४ मध्ये चित्रपट क्षेत्रातील भारताचा सर्वोच्च सन्मान, दादासाहेब फाळके पुरस्कारानेही गौरविण्यात आले. १९९८ मध्ये, पाकिस्तान सरकारने दिलीपकुमार यांना त्यांचा सर्वोच्च नागरी सन्मान, निशान-ए-इम्तियाज प्रदान केला , ज्यामुळे हा सन्मान मिळवणारे ते एकमेव भारतीय ठरले. पेशावरमधील ज्या घरात दिलीपकुमार लहानाचा मोठा झाला, त्या घराला पाकिस्तानी सरकारने २०१४ मध्ये राष्ट्रीय वारसा स्मारक म्हणून घोषित केले.

दिलीप कुमार यांचा जन्म ११ डिसेंबर १९२२ रोजी ब्रिटिश भारतातील वायव्य सरहद्द प्रांतातील पेशावर शहराच्या किस्सा खवानी बाजार परिसरात मुहम्मद युसूफ खान म्हणून झाला. ते लाला गुलाम सरवर अली खान (१८९०-१९५०) आणि त्यांची पत्नी आयेशा बेगम (१८९७-१९४८) यांच्या बारा मुलांपैकी एक होते. त्यांचे वडील फळांचे व्यापारी होते. खान यांनी देवळाळी (आता महाराष्ट्रात) येथील बार्न्स स्कूलमध्ये शिक्षण घेतले, जिथे त्यांच्या वडिलांच्या फळबागा होत्या. ते

पेशावरमध्ये त्यांचे बालपणीचे मित्र आणि नंतर चित्रपटसृष्टीतील सहकारी राज कपूर यांच्याच परिसरात वाढले. १९४० मध्ये, ते पुण्यात स्थलांतरित झाले आणि त्यांनी सुकामेव्याचे दुकान आणि एक कॅन्टीन सुरू केले. मूळचे पेशावरचे असूनही, १९४७ मध्ये भारताच्या फाळणीनंतर खान यांच्या कुटुंबाने मुंबईतच राहण्याचा निर्णय घेतला.खान यांनी त्यांच्या जन्मनावाने कधीही अभिनय केला नाही, त्यांनी १९४४ मध्ये ’ज्वार भाटा’ या चित्रपटातून दिलीप कुमार या रंगमंचीय नावाने पदार्पण केले. त्यांच्या ’दिलीप कुमार: द सबस्टन्स अँड द शॅडो’ या आत्मचरित्रात त्यांनी लिहिले आहे की, हे नाव देविका राणी यांनी सुचवले होते , ज्या ’ज्वार भाटा’च्या निर्मात्यांपैकी एक होत्या. १९७० मध्ये एका मुलाखतीत त्यांनी सांगितले की, त्यांनी हे नाव त्यांच्या वडिलांच्या भीतीने स्वीकारले होते, ज्यांनी त्या काळातील सिनेमाच्या सामान्यतः खराब प्रतिमेमुळे त्यांच्या अभिनय कारकिर्दीला कधीही मान्यता दिली नव्हती.

उड्डाणपुलावरील पाईपलाईन गळती नागरिकांच्या अंगावर पडते घाण पाणी

प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोला : शहरातील कलेक्टर बंगल्यासमोरील उड्डाणपुलावरून जाणाऱ्या पाईपलाईनमधून गळती होत असून, त्याचे पाणी थेट खाली रस्त्यावरून जाणाऱ्या नागरिकांच्या डोळ्यांवर आणि अंगावर पडत आहे. त्यामुळे वाहनचालक व पादचाऱ्यांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न निर्माण झाला असून, संबंधित विभागाच्या निष्काळजीपणावर नागरिकांनी संताप व्यक्त केला आहे.अकोला शहरातील कलेक्टर बंगल्यासमोरील उड्डाणपुलावरील पाईपलाईनमधून सातत्याने पाणी गळत असल्याचे चित्र पाहायला मिळत आहे. या गळतीमुळे

पेरलेली बियाणे न उगवल्यास कृषी विभागाकडे लेखी तक्रार करा : शामल कोकाटे

प्रतिनिधी ७ जुलै

मुर्तीजापूर : खरीप पेरणी ला सुरुवात झाली असून शेतकरी बांधव पेरणी करत असल्याने जर पेरलेली बियाणे ना उगवल्यास तातडीने कृषी विभागाकडे लेखी स्वरूपात तक्रार करावी असे आवाहन आत्मा समिती तालुकाध्यक्ष शामल भूषण कोकाटे यांनी केले आहे.

बऱ्याच ठिकाणी शेतकऱ्यांनी सोयाबीनची पेरणी केलेली आहे परंतु काही ठिकाणी सोयाबीन न उगले गेले नसल्याची तक्रार समोर येत आहे अशा परिस्थितीत शेतकऱ्यांनी अजिबात घाबरू नये मुर्तीजापूर मतदारसंघाचे आमदार हरीश पिंपळे शेतकऱ्यांची

महानगरपालिकेच्या 4 नंबर शाळेतील वर्ग खोल्या गळतात, बसण्याची सोय नाही

◆ शाळेच्या आवारात पाणी साचल्याने सरपटणाऱ्या प्राण्यांची भीती

समिती यांच्या प्रभागात येते. याकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे.

महापालिकेतील विद्यार्थी संख्या वाढावी. त्यांना उत्तम दर्जाचे शिक्षण मिळावे याकडे लक्ष

प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोला : महापालिकेच्या ४ नंबर शाळेतील वर्गात पाणी गळत असल्याने विद्यार्थ्यांना बसायची सोय नाही. विविध समस्यांचा सामना विद्यार्थ्यांना करावा लागत आहे. शाळेच्या आवारात देखील पाणी साचले आहे. त्यामुळे सरपटणारे प्राणी राहू शकतात. विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने तातडीने उपाय करणे आवश्यक आहे. ही शाळा महिला बाल कल्याण

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचे मुर्तिजापूर नगर परिषद तर्फे स्वागत

साबळे यांच्या उपस्थितीत नगरसेवक भारत आठवले यांनी मुख्यमंत्र्यांचे स्वागत करून त्यांच्याशी चर्चा केली. मुर्तिजापूर शहराच्या

मुर्तिजापूर : हिवाळी अधिवेशना दरम्यान महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचे मुर्तिजापूर नगर परिषदेच्या वतीने स्वागत करण्यात आले. आमदार हरीश पिंपळे व नगराध्यक्ष हर्षल

◆वाहनचालक व पादचाऱ्यांमध्ये संताप तातडीने दुरुस्तीची मागणी

पुलाखालून जाणाऱ्या पाणी पडत असून, वाहन वाढला आहे. विशेष म्हणजे ही समस्या शहरातील अत्यंत महत्वाच्या

शहर पोलिसांच्या तत्परतेने महिलेचे हरवलेले 80 हजारांचे सोन्याचे दागिने परत

प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोट : शहर पोलिसांच्या तत्परतेमुळे प्रवासादरम्यान हरवलेले सुमारे ८० हजार रुपये किमतीचे सोन्याचे दागिने शोधून संबंधित महिलेला परत देण्यात आले. पोलिसांच्या या कार्यवाहीचे सर्वत्र कौतुक होत आहे. येथील खानापूर वेस भागातील पुष्पा सुनील तेलगोटे यांनी अकोट शहर पोलीस ठाण्यात दिलेल्या माहितीनुसार, त्या पुणे ते अकोट असा श्री गणेश ट्रॅव्हल्सने प्रवास करत असताना त्यांच्या गळ्यातील ६ ग्रॅम वजनाचे सोन्याचे मंगळसूत्र व २ ग्रॅम वजनाचे कानातील झुमके असे ८० हजार रुपये किमतीचे

सोन्याचे दागिने प्रवासादरम्यान हरवले होते. शहर पोलीस ठाण्यातील डी.बी. पथकाने प्रमुख पोलीस उपनिरीक्षक निलेश बाराहाते व त्यांच्या पथकाने तात्काळ तपास सुरू केला. श्री गणेश ट्रॅव्हल्सचे चालक रोहन गजानन भेंडारकर व वाहक सुभाष अजाबराव दांदळे यांची चौकशी करून ट्रॅव्हल्सची पाहणी करण्यात आली. या पाहणीत महिलेचे हरवलेले सोन्याचे दागिने

मिळाले. त्यानंतर पोलिसांनी सर्व कायदेशीर प्रक्रिया पूर्ण करून संबंधित महिलेला तिचे दागिने ताब्यात दिले. वरिष्ठांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस निरीक्षक किशोर जुनघरे, डी.बी. पथक प्रमुख पोलीस उपनिरीक्षक निलेश बाराहाते तसेच पथकातील गणेश सोळंके, विपुल सोळंके, मोहन दुर्गे व अश्विन चौहान यांनी यशस्वी तपास केला.

अकोट शहरातील मोकाट गोवंश व अवैध कत्तलखान्यांविरोधात विहिंप-बजरंग दलाचे निवेदन

वि प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोट : अकोट शहरातील मोकाट गोवंशाचा तातडीने बंदोबस्त करण्यात यावा, नगर परिषदेचा कोंडवाडा त्वरित सुरू करण्यात यावा तसेच शहरात सुरू असल्याची तक्रार असलेल्या अवैध कत्तलखान्यांवर कठोर कायदेशीर कारवाई करण्यात यावी, या प्रमुख मागण्यांसाठी विश्व हिंदू परिषद-बजरंग दल, अकोट प्रखंडच्या वतीने अकोट नगर परिषदेचे मुख्याधिकारी यांना निवेदन सादर करण्यात आले. निवेदनात म्हटले आहे की, शहरातील प्रमुख रस्ते, चौक आणि बाजारपेठांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर मोकाट गोवंश फिरत असल्याने वाहतूक कोंडी, अपघातांचा धोका तसेच नागरिकांच्या सुरक्षिततेचा गंभीर प्रश्न निर्माण झाला आहे. यापूर्वीही या संदर्भात प्रशासनाकडे निवेदन देण्यात आले होते; मात्र अपेक्षित कार्यवाही न झाल्याने नागरिकांमध्ये

नाराजी व्यक्त होत आहे. याशिवाय शहरात सुरू असल्याची तक्रार असलेल्या अवैध कत्तलखान्यांची तातडीने चौकशी करून संबंधितांवर कठोर कायदेशीर कारवाई करावी, गोवंश संरक्षणसंदर्भातील शासनाच्या नियमांची प्रभावी अंमलबजावणी करावी आणि अशा प्रकारांना आळा घालण्यासाठी नियमित विशेष मोहीम राबवावी, अशी मागणीही करण्यात आली आहे. विश्व हिंदू परिषद-बजरंग दलाने नगर परिषद प्रशासनाकडे

मोकाट जनावरे पकडण्यासाठी कोंडवाडा तातडीने कार्यान्वित करणे, जनावरे मोकाट सोडणाऱ्या मालकांवर दंडात्मक कारवाई करणे तसेच शहरातील अवैध कत्तलखान्यांवर कठोर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे. दरम्यान, या मागण्यांवर तात्काळ व प्रभावी कार्यवाही न झाल्यास विश्व हिंदू परिषद-बजरंग दलाच्या वतीने लोकशाही मार्गाने तीव्र आंदोलन छेडण्यात येईल, असा इशाराही निवेदनाद्वारे प्रशासनाला देण्यात आला.

श्रीमती रतनबाई कानूंगा विद्यालयात प्रवेशोत्सव

प्रतिनिधी ७ जुलै

हिवरखेड : येथील महात्मा फुले शिक्षण संस्था हिवरखेड द्वारा संचलित श्रीमती रतनबाई ताराचंदजी कानूंगा विद्यालयामध्ये नवीन प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठी प्रवेशोत्सव २०२६ चे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमामध्ये अध्यक्ष श्री अनिल कुमारजी भोपळे हे होते तर प्रमुख उपस्थितीमध्ये संस्थेचे कार्यवाह श्री रयामशील जी भोपळे, आडगाव येथील प्रतिष्ठीत नागरिक अशोक राव घाटे, अनिल राव घाटे, संस्थेचे संचालक शिवकुमार जी माई तसेच माधव काळे सर उपस्थिती होते या प्रसंगी नवप्रवेशित

विद्यार्थ्यांच्या स्वागतासाठी ज्योत तयारी करण्यात आली होती या वेळी उपस्थित मान्यवर तसेच सर्व शिक्षक शिक्षिका यांनी नव प्रवेशित विद्यार्थ्यांना पुष्पगुच्छ नवीन पुस्तके तसेच नवीन दप्तर देऊन विद्यार्थ्यांचे स्वागत केले. या प्रवेशोत्सवावेळी उपस्थित सर्व मान्यवरांनी विद्यार्थ्यांना नवीन आनंददायी शिक्षणासाठी शुभेच्छा दिल्या या उत्सवाचे प्रास्ताविक विद्यालयाच्या मुख्याध्यापक रवींद्र सोळंके यांनी तर संचालन पर्यवेक्षिका सौ. बांगर यांनी केले. या कार्यक्रमाच्या यशस्वी ते करिता गोकुळा झापडें मॅडम, सीमा धुमाळे मॅडम, अंकुश हिवराळे सर, आरती इंगळे मॅडम, गायत्री इंगळे मॅडम, आनंद राऊत सर, महात्मा

वाचनालयाचे ग्रंथपाल चंद्रभूषण इंगळे विद्यालयाचे लिपिक योगेश राऊत तसेच शिपाई सुनील धुरदेव यांचे सहकार्य लाभले.

निधन वार्ता

सुमनताई शिंदे

हातरुण : येथील माजी जिल्हा परिषद सदस्य भाऊसाहेब शिंदे यांची पत्नी सौ. सुमनताई शिंदे यांचे ६ रोजी

रात्री निधन झाले. आज दुपारी हातोला येथे त्यांच्या पार्थिवावर अंत्यसंस्कार करण्यात आले. त्यांचे मागे पती, दोन मुले, एक मुलगी असा परिवार आहे.

वाहतूक नियमांचा भंग करणाऱ्या 50 ऑटोरिक्षांवर कारवाई

प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोला : शहरातील वाहतूक समस्या जटील करण्यात काही ऑटोरिक्षा चालक हातभार लावतात. त्यात नवशिके चालक असतील तर विचारायची सोय नाही. सोमवारी ५० नियमबाह्य ऑटोरिक्षा चालकांवर वाहतूक पोलिसांनी कारवाई केली.

वाहने कुठेही उभी करणे, नियमांचे पालन न करणे अशांविरुद्ध कारवाई करण्यात आली असे सांगितले. शहरातील वाहतूक समस्या गंभीर झाली आहे. मुख्य चौकात सिग्नल असताना

◆ शहरातील नवशिक्या चालकांना शिस्त लावणे आवश्यक

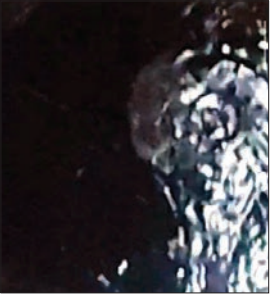
रहदारी सुरळीत राहते. नाही तर विचारायची सोय नाही. मनात येईल तशी वाहने धावत असतात. थोडी चूक देखील महाग पडू शकते. पोलिस विभाग, महापालिका यांच्या समन्वयातून वाहतूक

नियंत्रित करण्यासाठी पावले उचलली जात आहे. त्याचप्रमाणे ऑटोरिक्षा चालक, दुचाकी चालक यांनी देखील स्वयंशिस्त पाळणे आवश्यक आहे. त्या शिवाय बेशिस्तीला आळा बसणारा नाही.

हायड्रंट मध्ये मांजर मरून पडली

प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोला : सिटी कोतवाली जवळ महापालिकेचे हायड्रंट आहे. येथील पाणी वापरण्यासाठी तसेच अग्निशमन दलाच्या बंबासाठी वापरले जाते. त्यामुळे या विहिरीची स्वच्छता करणे बंधनकारक नाही, असा विचार करून बहुदा स्वच्छता होत नसावी. कारण या विहिरीमध्ये मांजर मरून पडली आहे. मोबाईल कव्हर तसेच अन्य वस्तू पडल्या

आहेत. परंतु येथील स्वच्छता व्हावी असे महापालिका प्रशासनाला वाटत नाही. महापालिका

आयटकच्या पाटपुराव्याला यश; आशा गटप्रवर्तकांवरील निवडणूक कामाच्या सक्तीची दखल

प्रतिनिधी ७ जुलै

अकोला : आयटक संलग्न महाराष्ट्र राज्य आरोग्य खाते आशा गटप्रवर्तक संघटना, अकोला जिल्ह्याच्या वतीने आशा गटप्रवर्तकांवर एस आय आर व बीएलओ निवडणूक कामाची सक्ती करू नये या मागणीसाठी सुरू असलेल्या आंदोलनाची राज्य स्तरावर दखल घेण्यात आली आहे. अकोला जिल्ह्यातील आशा गटप्रवर्तकांनी निवडणूक कामाच्या सक्तीविरोधात कॉ. नयन गायकवाड यांच्या नेतृत्वात ठाम भूमिका घेतली असून, त्यांच्या या लढ्याची दखल राज्याचे आयुक्त (राष्ट्रीय आरोग्य अभियान) यांनी घेतली आहे. त्यांनी जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद अकोला यांनी ही बाब जिल्हाधिकारी, अकोला यांच्या निदर्शनास आणून देण्याच्या सूचना केल्या आहेत. तसेच राष्ट्रीय आरोग्य

अभियान, मुंबई यांनी आशा गटप्रवर्तकांवर निवडणूक कामाची सक्ती करू नये, या संदर्भातील पत्राची योग्य ती दखल घेण्याचे निर्देशही दिले आहेत. संघटनेने स्पष्ट केले आहे की, आशा गटप्रवर्तक हे आरोग्य विभागातील मानधनावर कार्यरत कर्मचारी असून त्यांच्यावर अतिरिक्त निवडणूक कामाची सक्ती करणे अन्यायकारक आहे. या अन्याया विरोधातील लढा संघटना सातत्याने लढत असून, सर्व आशा गटप्रवर्तकांनी एकजूट ठेवून ठामपणे विरोध कायम ठेवावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे. यावेळी राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाचे आयुक्त यांनी या प्रश्नाची दखल घेतल्याबद्दल त्यांचे आभार मानण्यात आले. असे आपल्या प्रसिद्ध पत्रकाद्वारे कॉ. मायावती बोरकर, कॉ. छाया वारके, कॉ. सविता प्रधान, यांनी आपल्या प्रसिद्ध पत्रक व्दारे कळवीत आहे.

एदलापूर शेतशिवारात जुगारावर धाड, लाखोचा मुद्देमाल जप्त

प्रतिनिधी ७ जुलै

हिवरखेड : एदलापूर शेत शिवारातील शेतात सुरू असलेल्या जुगारावर ५ जुलैच्या संध्याकाळी अकोला विशेष पथकाने धाड टाकली. लाखोचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला. एलसीबीचे पीएसआय अनिल चव्हाण यांच्या माहितीनुसार एदलापूर शेतशिवारातील निंबाच्या झाडाखाली अडगवई अकोट येथील रहिवास हे ५२ जुगार खेळत होते. पोलिसांनी जुगारावर धाड टाकून त्यांना अटक केली. आरोपी विरुद्ध गुन्हे दाखल करण्यात आले. ही कारवाई अकोला एलसीबीचे लेबरकर, सुलतान पठाण, मंगेश मेजर, सतीश पवार, राज

चंदेल, श्रीकांत पातोड यांनी केली. या कारवाई मध्ये २२ हजार रुपये, ८ मोटरसायकली, ६ मोबाईल असा ७ लाख ८८ हजार ३००, रुपयांचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला. तपास हिवरखेड पोलिस करीत आहेत.

NAME CHANGE

सर्वत्र लोकास जाहिर करण्यात येते की माझे नाव SK.MOEEN SK.SALIM GUNGIWALE नसून SHAIKH MOEEN SHAIKH SALIM GUNGIWALE हे नाव आहे आणि सवर व्यक्ती एकच आहे. यापुढे मला SHAIKH MOEEN SHAIKH SALIM GUNGIWALE या नावाने ओळखले जाई.

लवकड गंज गुलाशन कॉलनी अकोला, पिन ४४४००६

समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ व्दारा संचालित एफ 5226

माँ. गायत्री प्राथमिक शाळा व स्व. प्रकाश देशमुख माध्यमिक विद्यालय

गायत्री नगर. अकोला

आम्ही गुणवत्ता पाहून प्रवेश देत नाही तर, प्रवेश घेणाऱ्या प्रत्येकामध्ये गुणवत्ता निर्माण करतो!

वैशिष्ट्ये :

> अनुभवी शिक्षकवृंद

> सुसज्ज पायाभूत ईन्फ्रास्ट्रक्चर

> दर्जेदार अभ्यासक्रमासोबत नाविण्यपूर्ण उपक्रम

> सर्व पुस्तकांनी युक्त वाचनालय

> आनंददायी शिक्षण पध्दती

> CCTV ची सुविधा

> कला, संस्कृती, क्रीडा विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीन विकासावर भर

> सुसज्ज प्रयोगशाळा

इयत्ता 1 ली ते 10 वी साठी प्रवेश देणे सुरू आहे.

> इयत्ता 1 ली ते 8 वी च्या विद्यार्थ्यांना नोफ्त गणवेश

> इयत्ता 1 ली ते 10 वी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना नोफ्त बससेवा उपलब्ध

> शालेय पोषण आहार

पता : माँ गायत्री प्राथमिक शाळा व स्व. प्रकाश देशमुख विद्यालय

मो. 9921186715, 9511254959, 9421895790, 9960437366

अतिवृष्टी झाल्यास सतर्कतेचा इशारा

जिल्ह्यातील ११७ गावांना पुराचा धोका

● सिटी न्यूज ब्युरो @ वाशीम ●

जिल्ह्यात हजेरी लावल्याने नदी नाल्यांना पाणी आले आहे. तर धरणांच्या जलसाठ्यात वाढ होत आहे. नदीतीरावरील तसेच प्रकल्पलगतच्या गावांना प्रशासनाने सतर्कतेचा इशारा दिला आहे. जिल्ह्यात काही दिवसांपासून संततधार पाऊस सुरू आहे. तर काही ठिकाणी अतिवृष्टी झाल्यामुळे पुरपरिस्थिती निर्माण झाली आहे. जिल्ह्यात अतिवृष्टी झाल्यास काही भागातील नदी, नाले, उपरूप धारण करण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे जिल्हा प्रशासनाने ११७ गावांना पुराचा संभाव्य धोका असल्याचा इशारा दिला. आणीबाणीच्या परिस्थितीत त्वरीत मदत पोचविण्यासाठी प्रशासकीय यंत्रणा सज्ज झाली आहे. प्रशासनाने या अगोदर अतिवृष्टीमुळे पुराने तडका बसलेल्या गावांना या वर्षी सतर्कतेचा इशारा आहे.

सततच्या पावसामुळे जिल्ह्यातील प्रकल्पाच्या पाणी पातळीत वाढ होत आहे. कारंजा, मानोरा आणि मंगरूळपीर तालुक्यात पाऊस चांगला झाला तर मालेगाव तालुक्यात मात्र पावसाचे प्रमाण कमी असून नागरिकांना दमदार पावसाची प्रतीक्षा आहे.

वाशीम तालुक्यातील पैनागंगा नदीला पुर आल्यास केकतउमरा, तोंडगाव, देवठाणा, हिस्सेबोराळा, उकळीपेन, वारला, झोडगा, जयपूर, वाई, शिरपूटी, सावरगाव जिरे, कळंबा महाली, खंडाळा, आडोळी, सुकळी

तर वाशिम शहरातील नाल्याला पुर आल्यास गोदेश्वर, बालाजी मंदिरामागील भाग जांभरूण परांडे, तसेच काच नदीमुळे मांगुळझनक, नेतन्सा, गोवर्धन, दापुरी खुर्द, वडजी हे गावे बाधीत होतात मानोरा तालुक्यातील पुरा नदीला पुर आल्यास वटफळ, मेट्टा, रूई, गोस्ता, इंगलवाडी तर २ दिवसांच्या संततधार पावसामुळे अरुणावती नदीने धोक्याची पातळी ओलाडली होती. मालेगाव तालुक्यामध्ये निर्गुणा, तानी, बेडकी, काटेपूर्णा नदीला पुर आल्यास सोनाळा, भौरद, भिलदुर्ग, वाघीबु., पांगरीबंदी, कुरळा, सुकांडा, दुबळेल, वाडीरामराव ही गावे बाधीत होतात. हवामान खात्याने सर्वदूर जोरदार पाऊसाचे संकेत दिले आहे. त्यामुळे काही ठिकाणी अतिवृष्टी झाल्यास नदी नाल्यालगतच्या गावांना प्रशासनाने सतर्कतेचा इशारा दिला आहे.

थोडक्यात

आज शेतीविषयक कार्यशाळेचे आयोजन

● सिटी न्यूज ब्युरो @ वाशीम ●

जिल्ह्यातील शेतकरी आणि शेतकरी उत्पादक कंपन्यांना बाजारपेठेतील किमतीच्या चढ-उतारांपासून संरक्षण मिळवून देण्यासाठी आणि कृषी व्यवसायाला बळकटी देण्यासाठी एका विशेष प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प, आत्मा कृषी विभाग, वाशिम आणि 'एनसीडीईएक्स इन्स्टिट्यूट ऑफ क्मोडिटी मार्केट्स अँड रिसर्च' यांच्या संयुक्त विद्यमाने स्थापित 'किंमत जोखीम व्यवस्थापन कक्ष' च्या माध्यमातून मंगळवार, दिनांक ७ जुलै २०२६ रोजी वाशिम येथील 'विदाता प्रशिक्षण केंद्र' येथे या एकदिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले आहे. या कार्यशाळेचा मुख्य विषय 'शेतमाल वायदा बाजाराद्वारे किंमत जोखीम व्यवस्थापन व कृषी पायाभूत सुविधा निधी' असा आहे.

या एकदिवसीय प्रशिक्षणामध्ये तज्ज्ञांद्वारे शेतमाल बाजाराचे महत्त्व, भविष्यातील व पर्यायी करारांची (फ्युचर्स आणि ऑप्शन्स) नेमकी कार्यपद्धती आणि शेतीमालाच्या किमती अचानक घसरल्यास होणारे नुकसान टाळण्यासाठी किंमत सुरक्षिततेचा (हेजिंग) प्रभावी वापर कसा करावा, यावर सविस्तर मार्गदर्शन केले जाईल. यासोबतच, उपस्थित शेतकरी आणि संस्थांना आर्थिक साक्षरता, शेर बाजार व व्यापाराची (ट्रेडिंग) प्राथमिक माहिती, 'नाबार्ड' मार्फत हळद वायद्यासाठी उपलब्ध असलेल्या विशेष अनुदानित योजना आणि कृषी पायाभूत सुविधा निधी अंतर्गत मिळणाऱ्या विविध शासकीय सवलतींची सविस्तर माहिती दिली जाणार आहे. वाशिम जिल्ह्यातील सर्व शेतकरी उत्पादक कंपन्या तसेच वैयक्तिक शेतकऱ्यांनी या सुवर्णसंधीचा लाभ घ्यावा. सर्व संस्थांनी आपल्या कार्यक्षेत्रातील प्रगतशील, उत्साही आणि कृषी व्यवसायामध्ये रुची असणाऱ्या जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना या प्रशिक्षणात सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहित करावे आणि या कार्यशाळेला मोठ्या संख्येने उपस्थित राहावे, असे आवाहन आत्माच्या प्रकल्प संचालक अनिसा महाबळे यांनी प्रसिद्धी पत्रकाद्वारे केले आहे. अधिक माहितीसाठी जिल्हा अंगलबजावणी कक्ष (स्मार्ट), काटा रोड, जिल्हाधिकारी कार्यालयाजवळ, वाशिम येथे संपर्क साधण्याचे सांगण्यात आले आहे.

वाशीम येथील फुले मार्केट नव्हे 'फेल मार्केट'!

वाशीम : नगरपरिषदेच्या वतीने शहरातील मोक्याच्या जागी बीओटी तत्वावर बांधण्यात आलेल्या महात्मा फुले संकुलाची आजघडीला दुरावस्था झाली असून या संकुलाची स्वच्छता व देखरेखीसाठी नियुक्त करण्यात आलेल्या विकासाकांचे याकडे दुर्लक्ष होत असल्यामुळे येथील दुकानदारांच्या व्यवसायावर वाईट परिणाम होत आहे.

राजकीय 'कुरघोडी', बळीराजा देशोधडी

महागाई, खताची कृत्रिम टंचाई!

* माणुसकी बईमान नाही राहीले ईमान पैसाच महान * बळीराजा मदतीच्या प्रतिक्षेत...

● सिटी न्यूज ब्युरो @ वाशीम ●

सदैव संकटात नैसर्गीक संकटाबरोबर कृत्रीम संकटाने बळीराजा होरपळून निघत आहे. कारण ५ वर्षाअगोदर कोरोनाने घेरले त्यानंतर पेरणी पूर्वी बळीराजाला अनुदानाचे बी बियाणे मिळत नाही. कृत्रीम खत टंचाईला सामोरे जावे लागते. त्यातच बोगस बियाण्यातून फसवणूक झाली. दुबार तिबार पेरणीचे संकट ओढावले. एवढे करूनही ऐन हंगामाच्या तोंडावर अतिवृष्टीमुळे हातचा आलेला घास गेला. बोगस बियाणे प्रकरणी ५ हजार तक्रारी करून कारवाई नाही झाली आणि मदतही नाही झाली अतिवृष्टीचा सर्व्हे कागदावरच झाला. मात्र शासनाने जाहीर केलेली मदत वाशीम जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना मिळालाच नाही. वर्षी परतीच्या पावसाने हातचा आलेला तोंडाचा घास हिरावून नेला. पावसामुळे बळीराजाचे पीक शेतातच सडले. शासनानेही त्यावर कहरच केला. वरून शेतमालाचे भाव पाडले. त्यावर राजकारण्याची राजकीय कुरघोडी होत आहे. यात मात्र बळीराजाला देशोधडीला लावत आहे. सद्या पेरणीच्या दिवसामुळे महागाईत कृत्रिम वि-बियाण्याची टंचाई निर्माण केली आहे. पीक कर्ज मिळत नसल्यानेही बळीराजा अडचणीत आला आहे.

राज्यातील शेतकरी दिवसेंदिवस विपश्चातस्थित जात आसतांना राज्यातील सत्ताधीश आणि विरोधक राजकिय कुरघोडयात मग्न आहेत.मग्न आहे. गेल्या खरीप हंगामात अती पावसाने शेतकऱ्यांचे प्रचंड हाल झाले. सोयाबीन पीक अर्धे अधिक खराब झाले. तुटपुंजी मदत काही शेतकऱ्यांना देवुन सरकारने बौळवण केली. विमा कंपन्याकडुन पुन्हा घोर निराशा झाली

केवळ दहा ते बारा टक्केच शेतकऱ्यांना मदत देवुन कंपन्यानी हात वर केले. हया बाबतीत आढावा घेण्यासाठी सरकारकडे वेळच नाही. तुर पीक हातातून गेले. एकरी एक पोते उत्पादन होत आहे. आशा परिस्थितीत शेतकऱ्यांचा लावलेला खर्च सुध्दा वसुल झाला नाही. गेल्या मार्च २०१८ पासुन कोटेशन भरलेल्या शेतकऱ्यांना विज जोडणी नाही. जवळच्याच

तेलंगणा सरकार ने शेतकऱ्यांना चौविस तास मोफत विज मोफत देत आहेत. निवडणुकीत शेतकऱ्यांना मोफत विज देण्याचे मान्य केले. मग महाराष्ट्रात सरकार शेतकऱ्यांकडून सक्तीच्या वसुलीसाठी कनेक्शन कट करीत आहे. अनेक शेतकरी कर्ज माफीपासून वंचित आहेत. मुग गिळून गप्प बसले आहेत. त्यावर

अधिवेशनात राजकारणी, आमदार एकमेकांच्या अंगावर जावून भांडण करीत आहेत. सत्ताधारी एकमेकांचे आमदार - खासदार फोडण्यात मग्न आहेत.राजकारणी फक्त राजकीय कुरघोडी करीत आहेत. शेतकरी देशोधडीला लागला असून राजकारण्याची फक्त स्वार्थासाठी कुरघोडी सुरू आहे.

मोकाट जनावरांचा रस्त्यावर ठिय्या ; अपघाताला आमंत्रण

● सिटी न्यूज ब्युरो @ मंगरूळपीर ●

मंगरूळपीर शहरात मोठ्या प्रमाणात-मोकाट गुरांचा सुसाट असून भर रस्त्यामध्ये आपले बस्तान मांडत असून नगरपालिकेचे याकडे दुर्लक्ष असून मुख्याधिकारी मोकाट गुरांमुळे अपघाताला आमंत्रण असून मोकाट गुरांना दोरखंड बांधला का असा सवाल शहरवासीय कडून होत आहे. शहरात मोकाट जनावरे सामूहिक रित्या रस्त्याच्या मधोमध बसल्यामुळे अनेक अपघात घडले आहे. जनावरांचा बंदोबस्त करण्यासाठी नगर पालिकेने पुढाकार घेवून जनावरांच्या मालकांवर कारवाई करावी अशी मागणी होत आहे.

उकळी पेन येथे जिकडे-तिकडे घाणच घाण

● सिटी न्यूज ब्युरो @ उकळी पेन ●

उकळी पेन गावात स्वच्छतेचे फलक झळकत असले तरी प्रत्यक्षत गावभर कचऱ्याचे ढीग साचल्याचे चित्र दिसून येत आहे. मुख्य रस्ते, चौक, बाजारपेठ, धार्मिक स्थळे आणि सार्वजनिक ठिकाणी कचरा साचल्याने दुर्गंधी पसरली असून नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्न गंभीर बनला आहे. ग्रामपंचायतीकडून स्वच्छतेकडे दुर्लक्ष होत असल्याचा आरोप ग्रामस्थानी केला आहे.

सध्या पावसाळ्यामुळे साथीच्या

रोगांचा धोका वाढला असताना गावात उलटी, जुलब यांसारख्या आजारांचे प्रमाण वाढल्याची माहिती नागरिकांनी दिली. काही रुग्णांना प्राथमिक आरोग्य केंद्रात औषधांचा पुरेसा साठा उपलब्ध नसल्याने पुढील उपचारासाठी वाशीम

शक्य नसल्याचे ग्रामपंचायतीकडून सांगण्यात आल्याची माहितीही नागरिकांनी दिली.दरम्यान, गावातील युवकांनी पुढाकार घेत 'एक रविवार गावासाठी' या उपक्रमांतर्गत स्वयंप्रेरणेने स्वच्छता अभियान सुरू केले आहे.

या उपक्रमाचे ग्रामस्थांकडून स्वागत होत आहे. गावात तातडीने स्वच्छता मोहीम, जंतुनाशक फवारणी, प्रत्येक चौकात कचराकुंड्या उपलब्ध करून देणे तसेच घंटागाडीची नियमित व्यवस्था सुरू करावी, अशी मागणी नागरिकांनी केली आहे.

सागवानसह आडजातीच्या झाडांची सर्रास तरकरी

● सिटी न्यूज ब्युरो @ वाशीम ●

यांची मर्जी असून आर्थिक देवाण घेवाणीचे समजते.

वनविभागाच्या भोंगळ कारभारामुळे राष्ट्रीय वनसंपत्तीचे लाखो रूपयाचे नुकसान होत आहे. शासनाने लाखो रूपय खर्च करून जंगलात पाणलोट, वृक्ष लावण्ड असे विविध कार्यक्रम राबवून तळे खदून जलसाठा जमिनीत निर्माण होऊन झाडे जगविण्याकरिता सर्वतोपरी प्रयत्न करते. सेच त्यावर पाहणी करण्यासाठी वनविभागाच्या अधिकाऱ्यांसह कर्मचाऱ्यांची मासिक वेतनाधर लाखो रूपये खर्च करून झाडांना जगवितात परंतु वरिष्ठांचे दुर्लक्ष व संबंधित मुख्यालयी राहत नसल्याने मोठ्या प्रमाणावर राष्ट्रीय संपत्तीची हानी होते. वरिष्ठांनी गांधीयाने या सर्व प्रकारावर लक्ष केंद्रीत करून निसर्ग व पर्यावरणाचा समतोल राखण्याकरिता चोरट्या मार्गाने चोरी करणाऱ्यांना अभय मिळतो तसेच लाकडाची तस्करी करणारे व संबंधित

वनविभागाच्या दुर्लक्षाने राष्ट्रीय संपत्तीचे लाखो रूपयांचे नुकसान

प्रमाणावर वृक्षसंपदा संपत्तीने तालुका वेढलेला आहे. तालुक्यात रूई, गोस्ता, पाळोदी, रतनवाडी, शेंदुरजना (अढाव), आमदरी आदी परिसरात सागवान वृक्ष मोठ्या प्रमाणात आहे. येथील लाकडांचा दर्जा उच्च दर्जाचा असल्याने जिल्ह्याबाहेर लाकडाची मागणी होते. परंतु वनविभागाचे अधिकारी व कर्मचारी यांना हाताशी धरून अर्धपूर्ण व्यवहाराच्या माध्यमाने चोरट्या मार्गाने लाकडांची तस्करी

तालुक्यातील पाळोदी, रूई, गोस्ता, शेंदुरजना (अढाव), रतनवाडी, आमदरी आदी परिसरात जंगलाचे भाग असल्याने वनविभागाच्या अधिकारी, कर्मचारी यांच्या दुर्लक्षीत धोरणामुळे सागवान व आडजातीच्या झाडांची कतल होऊन लाकडांची सर्रास तस्करीहोत असल्याचे चित्र दिसून येत आहे.

सविस्तर वृत्त असे की, मानोरा तालुका हा डोंगराळ भागात वसलेला असल्यामुळे मोठ्या

चढतात. तिकीट न मिळाल्याने नाईलाजाने त्यांना विनातिकीट प्रवास करावा लागतो. यामुळे रेल्वे प्रशासनाचे मोठे नुकसान होत आहे.

तर विनातिकीट प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांना नाईलाजाने तिकीट कलेक्टरच्या कारवाईला सामोरे जावे लागत आहे. या रेल्वेस्थानकावर एकच तिकीट खिडकी असल्याने वाढलेल्या प्रवाशांची संख्या पाहता व प्रवाशांची होणारी अडचण दूर करण्यासाठी रेल्वे सल्लागार समितीचे सदस्य नितीन पगार, व्यापारी मंडळाचे जुगलकिशोर कोठारी, व विविध सामाजिक संघटनांनी अनेक वेळा संबंधितांकडे मागणी केली आहे. मात्र अद्यापही या मागणीची रेल्वे विभागाने दखल न घेतल्याने रेल्वे स्थानकावर एकाच खिडकीतून आरक्षित तथा इतर तिकीटांची खरेदी करावी लागत आहे.